

การพัฒนาสื่อมัลติมีเดียเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมผ่านชาดก สำหรับผู้พิการ
ทางการได้ยิน ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
**The Model Development Multimedia for Jataka to Promote the Morality
and Ethics for Deaf Students at the Special Education
Center in NRRU University**

วรเดช มีแสงรุ่งสกุล,

พระมหาสุพร รุกขิตธมโม และ เบญจมาศ สุวรรณวงศ์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

Waradet Mesangrutdharakul,

Phra Maha Supon Rukkhiththammo and Benjamas Suwannawong

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nakhon Ratchasima Campus, Thailand

Corresponding Author, E-mail : vt.m.rudrakul @gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาหลักคำสอนในชาดกเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน 2) เพื่อพัฒนารูปแบบสื่อมัลติมีเดียเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมผ่านชาดกสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา 3) เพื่อประเมินประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดียเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมผ่านชาดกสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

จากการศึกษาพบว่าคะแนนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย คือ 3.30 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 1.559 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย คือ 47.3 ส่วนคะแนนหลังเรียน มีค่าเฉลี่ย คือ 4.20 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 1.005 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย คือ 23.9 โดยสรุปผลสัมประสิทธิ์ทางด้านผลสัมฤทธิ์พุทธิพิสัย

โดยความพึงพอใจของผู้เรียน ที่มีต่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนมากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.56 คิดเป็นร้อยละ 88.9 รองลงมา คือ ด้านรูปแบบบทเรียนและเว็บไซต์ ที่ค่าเฉลี่ย 4.55 คิดเป็นร้อยละ 88.9 ด้านวิธีการเรียนการสอนที่ค่าเฉลี่ย 4.48 คิดเป็นร้อยละ 87.6 ด้านการนำเสนอเนื้อหาบทเรียนที่ค่าเฉลี่ย 4.47 คิดเป็นร้อยละ 87.4 และมีความพึงพอใจในภาพรวม ที่ค่าเฉลี่ย 4.58 คิดเป็นร้อยละ 89.3

คำสำคัญ: การพัฒนาสื่อมัลติมีเดีย; คุณธรรมจริยธรรม; ผู้พิการทางการได้ยิน; ชาตค

Abstracts

This research aimed to study 1) to study the doctrine in Jataka to promote morality and ethics for the hearing-impaired; 2) to develop a multimedia format to promote morality and ethics through Jataka for the hearing-impaired at the special education center of Nakhon Ratchasima Rajabhat University 3) To assess the effectiveness of multimedia media to promote morality and ethics through Jataka for the hearing impaired at the Special Education Center of Nakhon Ratchasima Rajabhat University. Promoting morality and ethics is important virtue which by questionnaire And research quiz, which the research results showed that the doctrine in the allegory consistent with the universal ethics can be applied together. By creating a story in the old story, telling the new media.

The mean score was 3.30, the standard deviation was 1.559 and the distribution coefficient was 47.3, while the post-class score had a mean of 4.20, the standard deviation was 1.005 and the value The distribution coefficient was 23.9. In summary, the results of the cognitive achievement coefficient..

By the satisfaction of the students That was the highest in e-book, the lesson format and the website at an average of 3.10, accounting 28.42 % C.V., followed by the value of teaching and learning methods. An average of 2.95, representing 30.07 % C.V. The teaching and learning activities, the most at an average of 2.80 or 33.9 % C.V. The lesson content at an average of 2.70 or 32.02 % C.V. and were overall satisfied at an average of 2.89, representing 14.99 %.

Keywords: The Development Multimedia; Morality and Ethics; Deaf Students; Jataka

บทนำ

สังคมไทยผูกพันและได้รับองค์ความรู้ต่างจากนิทานพุทธศาสนามาแต่ครั้งโบราณ และคนไทยสมัยก่อนก็มีการแปล และนำเรื่องราวในนิทานพุทธศาสนามาดัดแปลงเป็นนิทานพื้นบ้านไทยต่าง ๆ มากมาย ตั้งแต่ครั้งสมัยโบราณตั้งแต่อารยธรรมพุทธศาสนาเผยแพร่เข้ามาในแผ่นดินสุวรรณภูมิ หรือภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อาจจะตั้งแต่สมัยที่คนไทยจะได้มีแผ่นดินเป็นของตนเองด้วยซ้ำไป จนถึงสมัยสุโขทัยที่เป็นยุคเฟื่องฟูแห่งพุทธศิลป์ปางลีลาที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของพุทธศิลป์ไทย นิทานพุทธศาสนาก็คงจะได้ครองใจประชาชนชาวไทยทั้งหลายเป็นที่เรียบร้อยแล้ว เนื่องจากนิทานพุทธศาสนามีคุณอนันต์กับชาวโลก ทางโลกุตรธรรม และโลกียธรรม กล่าวคือนิทานพุทธศาสนาเป็นสื่อทางภูมิปัญญาในการสั่งสอนศีลธรรมอย่างมีประสิทธิภาพของชาวพุทธมาแต่ครั้งโบราณ และศีลธรรมเป็นคุณความดีที่ปกป้องรักษาผู้ประพฤติปฏิบัติตามดังคำกล่าวว่า “คนดีตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้”

ปัจจุบันการเรียนรู้ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตที่เรียกว่าสื่อมัลติมีเดีย (Multimedia) ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวิดีโอ ภาพเคลื่อนไหว ฯลฯ ระบบอี-เลิร์นนิง (e-learning) มีประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นอย่างยิ่งเพราะช่วยให้ผู้เรียนสามารถย้อนกลับเพื่อทบทวนบทเรียนได้หลายครั้ง และเลือกเรียนได้ตามเวลาและสถานที่ที่ตนสะดวก

โดยเฉพาะสื่อการเรียนรู้ที่เรียกว่า “หนังสืออิเล็กทรอนิกส์” (E-book) เป็นแฟ้มข้อมูลที่สามารถใช้ได้ไม่ว่าจะเป็นระบบเปิดออนไลน์ (Online) หรือระบบปิดออฟไลน์ (Offline) มีภาพและความสวยงามทำให้เป็นสื่อที่ดึงดูดใจช่วยให้อ่าน (วสันต์ สอนเขียว, 2560 : 222)

การพัฒนาหนังสือและสื่อการเรียนรู้สำหรับผู้พิการทางการได้ยินและการมองเห็นจะต้องพิจารณาพฤติกรรมและปัญหาของผู้พิการทางการได้ยินและการมองเห็น โดยผู้พิการทางการได้ยินมีปัญหาด้านการสื่อสารและภาษามากกว่าผู้พิการทางการมองเห็น ไม่ว่าจะเป็น 1) ปัญหาการปฏิบัติตามคำสั่ง 2) ปัญหาทักษะการพูดและการใช้ภาษา ส่วนปัญหาที่ผู้พิการทางการได้ยินและการมองเห็นมีร่วมกันคือ 3) ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 4) ปัญหาการปรับตัว (วสันต์ สอนเขียว, 2560 : 223) โดยเฉพาะปัญหาการปรับตัวเขาสังคมของผู้พิการในปัจจุบันทำให้ผู้พิการที่มีประสบการณ์ชีวิตน้อยเนื่องจากมีปัญหาในด้านการสื่อสาร ไม่เข้าใจความเลวร้ายของคนและสังคมปัจจุบันและไม่มีภูมิธรรมที่จะปกป้องตนเองจากการเอาเปรียบของคนชั่ว ทำให้ทั้งผู้พิการทางการได้ยินและการมองเห็นถูกทำร้ายและเอาเปรียบจากผู้อื่นเสมอ ดังเช่นข่าวการทำร้ายผู้พิการจนถึงแก่ชีวิต ปัญหาการข่มขืนผู้พิการ ฯลฯ มีสถิติเพิ่มมากขึ้นจนน่าตกใจ

การห้ามคนชั่วต่าง ๆ ไม่ให้ทำร้ายผู้พิการ การสร้างเสริมภูมิธรรมให้ผู้พิการได้มีความรู้และปัญญาในการดูแลรักษาตนเองจึงเป็นสิ่งที่สำคัญในโลกยุคปัจจุบันซึ่งแม้ว่าจะมีการพัฒนาทางวัตถุขึ้นมากมาย และศีลธรรมของคนกับเสื่อมทรามลงอย่างเห็นได้ชัด ดังนั้นการสร้างสื่อมัลติมีเดียประเภทต่าง ๆ เช่น วิดีโอ ภาพเคลื่อนไหว และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาศีลธรรมของเด็กพิการทางการได้ยินและการมองเห็นจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการสร้างภูมิความรู้ทางธรรมะ ที่ช่วยให้ผู้พิการทางการได้ยินและการมองเห็น รวมถึงญาติมิตร ผู้ได้ใกล้ชิดได้ดูแลผู้พิการเหล่านี้ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาศีลธรรมอันดีร่วมกันจากนิทานพระพุทธศาสนาซึ่งจะช่วยให้ผู้พิการทางการได้ยินและการมองเห็นได้มีภูมิความรู้ทางธรรมและปัญญาในการปกป้องดูแลตนเอง และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาหลักคำสอนในชาดกเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบสื่อมัลติมีเดียเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมผ่านชาดกสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
3. เพื่อประเมินประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดียเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมผ่านชาดกสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบผสม (Mixed Method) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประกอบกับการวิจัยพัฒนา (Research and Development) ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปในศูนย์การศึกษาพิเศษของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ทั้งหมด

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ นักศึกษาผู้พิการทางการได้ยินมีอายุ 18 ปีขึ้นไปและอยู่ในศูนย์การศึกษาพิเศษของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ทั้งหมด 20 คน โดยใช้เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) เพราะผู้มีการเรียนภาษาไทยในระดับดี

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของศูนย์การศึกษาพิเศษของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จำนวน 3 คน โดยใช้เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling)

1.2.3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทดสอบประสิทธิภาพของแบบฝึกหัด ได้แก่ นักศึกษาปกติผู้ศึกษาในหลักสูตรการศึกษาพิเศษภาษาไทย จำนวน 3 คน

2. เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยดำเนินการ คือ ลักษณะของเครื่องมือ 1. แบบสอบถาม มีลักษณะปลายปิดและปลายเปิด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่ใช้วัดระดับความพึงพอใจต่อสื่อเรียนรู้คุณธรรมและจริยธรรมจากชาตก มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ (สำหรับทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน) ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการพัฒนาสื่อ ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open ended Questionnaire) ให้ตอบโดยเสรี จำนวน 1 ข้อ 2. แบบสัมภาษณ์ มีลักษณะปลายเปิด โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วยชื่อ - นามสกุล อายุ ระดับการศึกษา ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการสื่อการเรียนรู้คุณธรรมและจริยธรรมจากชาตกซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open ended Questionnaire) ให้ตอบโดยเสรี จำนวน 10 ข้อ 3. แบบฝึกหัด มีลักษณะปลายเปิด โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วยชื่อ - นามสกุล อายุ ระดับการศึกษา ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายปิด (Closed ended Questionnaire) ที่มีคำตอบให้เลือก 4 ข้อแต่มี

คำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว จำนวน 17 ข้อ ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการสื่อสารการเรียนรู้คุณธรรมและจริยธรรมจากชาตกซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open ended Questionnaire) ให้ตอบโดยเสรี จำนวน 3 ข้อ

3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำการขอหนังสือขออนุญาตในการแจกแบบสอบถามจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา 2. ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตนำเสนอต่อเจ้าหน้าที่ในศูนย์การศึกษาพิเศษนครราชสีมาเพื่อขออนุญาตเข้ามานำสื่อการเรียนรู้คุณธรรมและจริยธรรมจากชาตกเข้ามาเผยแพร่ และนำแบบสอบถามเข้ามาเก็บข้อมูลกับนักศึกษาผู้พิการทางการได้ยินจำนวน 20 คน ผู้มีผลการเรียนภาษาไทยในระดับที่ดี

3.2 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ 1. ผู้วิจัยทำการขอหนังสือขออนุญาตในการแจกแบบสัมภาษณ์จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตวิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมาถึง ผู้ให้สัมภาษณ์ 2. ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตนำเสนอต่อผู้ให้สัมภาษณ์ 3 คน 3. นัดหมายการสัมภาษณ์ 4. ดำเนินการสัมภาษณ์ 5. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปวิเคราะห์ต่อไป

3.3 แบบฝึกหัด ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลคุณภาพของแบบฝึกหัดกับผู้เรียนที่เป็นนักศึกษาปกติหลักสูตรการศึกษาพิเศษ-ภาษาไทยจำนวน 3 คน ก่อนนำไปทดสอบใช้จริงกับนักศึกษาผู้พิการทางการได้ยินจำนวน 20 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม

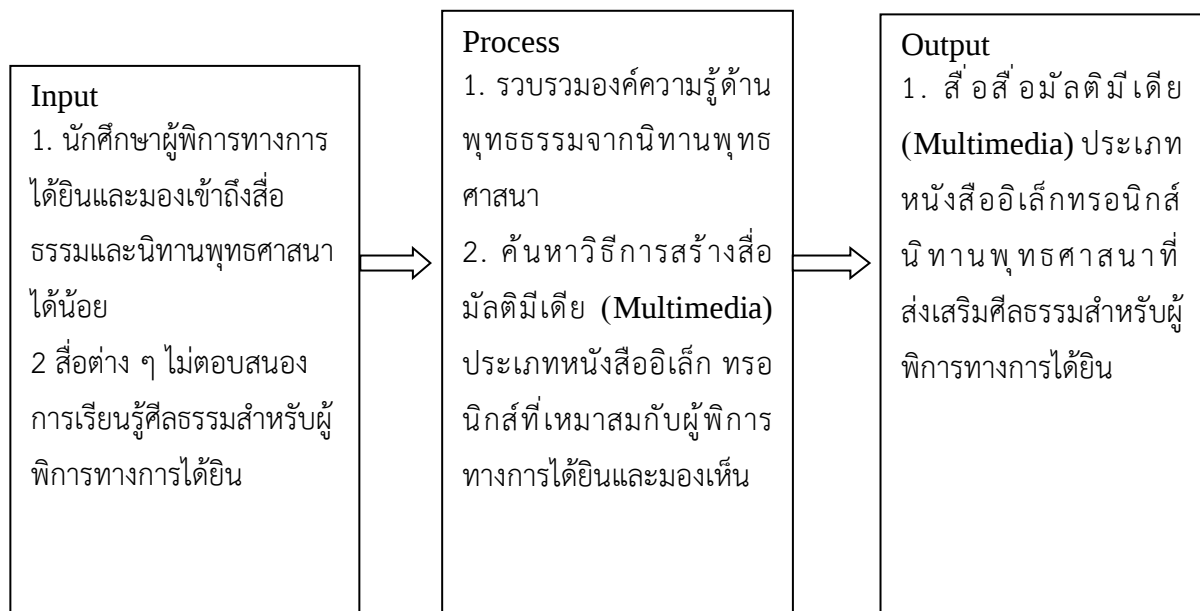
หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้ สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้สถิติจำนวน (Frequency) และร้อยละ (Percentage) อธิบายปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการนำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล 2. ใช้สถิติวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อธิบายข้อมูล ความพึงพอใจ และผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้จริยธรรมและคุณธรรมจากชาตก

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท และประมวลผลเข้าด้วยกันข้อมูลจากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามแนวการวิจัยเอกสารและเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การพัฒนารูปแบบสื่อมัลติมีเดียสำหรับชาดกเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยประกอบด้วย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง สามารถสรุป ผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาหลักคำสอนในชาดกเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน

จากการศึกษาหลักคุณธรรมและจริยธรรมที่ปรากฏในชาดกพบว่าหลักธรรมจากนิทานชาดก ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมที่สำคัญได้แก่ 1) อริยมรรค 8 ,2) พรหมวิหาร 4 ,3) ขรวาจาธรรม 4, 4) สังคหวัตถุ 4 , 5) อิทธิบาท 4 , 6) ทศบารมี 10 , 7) โยนิโสมนสิการ , 8) ศีล 5 และไตรสิกขา, 9) อริยสัจ 4 เป็นต้น โดยศีล 5 ถือได้ว่าเป็นหลักควบคุมความประพฤติของคนในสังคมได้เป็นอย่างดีโดยมีหลักไตรสิกขา และเทวธรรมคือหิริโอตตปปะ ความละอายและเกรงกลัวต่อบาป เป็นพื้นฐานสำคัญในจิตใจของมนุษย์

ส่วนการวิเคราะห์หลักคำสอนในชาดกเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมตามหลักพุทธศาสนา พบว่าหลักธรรมในพุทธศาสนาสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากลโดยสามารถนำมาประยุกต์อธิบายร่วมกันได้ คือ “ทศบารมี” ด้วยการสร้างเป็นนิทานแบบเรื่องเก่าเล่าใหม่ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งลักษณะของนิทานดังกล่าวเป็นห้าประเภทได้แก่

- 1) นิทานพุทธศาสนาส่งเสริมศีลธรรมด้านการลดความรุนแรง คือเรื่องภูริทัตชาดกและเตมียชาดก
- 2) นิทานพุทธศาสนาส่งเสริมศีลธรรมด้านภูมิปัญญาในการดูแลตนเอง คือเรื่องมโหสถและนารทชาดก
- 3) นิทานพุทธศาสนาส่งเสริมศีลธรรมด้านความรับผิดชอบ คือเรื่องสุวรรณสามชาดกและเนมิราชชาดก
- 4) นิทานพุทธศาสนาส่งเสริมศีลธรรมด้านพลังการมองโลกแง่ดีและการสร้างกำลังใจให้ตนเอง คือเรื่องจันทชาดกและมหาชนกชาดก
- 5). นิทานพุทธศาสนาส่งเสริมศีลธรรมด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข คือเรื่องพระเวสสันดรและวิทูรชาดก

2. สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อพัฒนารูปแบบสื่อมัลติมีเดียเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมผ่านชาดกสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

โดยอาศัยการสร้างสื่อมัลติมีเดีย (Multimedia) ประเภทหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่เหมาะสมกับผู้พิการทางการได้ยินและมองเห็นด้วยโปรแกรมต่าง ๆ คือ

- 1) Camtasia Studio 8 ใช้สร้างไฟล์วิดีโอนิทานทศชาติ
- 2) Adobe Photoshop CS 6 ใช้สร้างนิทานทศชาติ ภาพเคลื่อนไหว
- 3) Flip PDF Corporate Edition ใช้สร้าง E book

2.1 การสร้างภาพเคลื่อนไหวโดยการสร้างภาพการ์ตูนจากการวาดรูป แล้วถ่ายภาพนำเข้าภาพในคอมพิวเตอร์ แล้วสร้างเป็นภาพเคลื่อนไหว ด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop CS 6

2.2 การสร้างไฟล์วิดีโอการตูนจากนั้นนำภาพเคลื่อนไหวและเสียงที่อัดสร้างเป็นสไลด์โชว์ที่ 1 และใช้ Camtasia Studio 8 สร้างเป็นไฟล์วิดีโอ จากนั้นบันทึกเสียงใส่ลงไปให้ตรงกับอักษรบรรยายในการตูนได้ไฟล์วิดีโอแล้วบันทึกไฟล์วิดีโอลงยูทูป

2.3 การสร้าง E book นำเข้าเนื้อหาทั้งหมดในโปรแกรมสร้างสไลด์โชว์ powerpoint แล้วทำเป็นไฟล์ pdf นำเข้าไฟล์ดังกล่าวในโปรแกรม Flip PDF Corporate Edition ใช้สร้าง E book เชื่อมต่อลิงก์ Hyperlink กับไฟล์วิดีโอที่ลงยูทูป เพื่อสร้างสื่อมัลติมีเดียจากนั้นนำเสนอเนื้อหาบทเรียนมัลติมีเดียผ่าน E book กับนักศึกษาปกติและผู้เชี่ยวชาญการสอนนักศึกษาผู้พิการทางการได้ยินเพื่อวัดประสิทธิภาพของเครื่องมือต่าง ๆ จากนั้นปรับปรุงพัฒนาสื่อและนำไปใช้กับนักศึกษาผู้พิการทางการได้ยิน ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ประเมินความพึงพอใจ ปรับปรุงและพัฒนาสื่ออีกครั้งก่อนนำไปเผยแพร่

3. สรุปผลวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อประเมินประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดียเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมผ่านชาดกสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา โดยได้แบ่งเป็น ผลสัมฤทธิ์พุทธิพิสัย ผลสัมฤทธิ์จิตพิสัย และผลความพึงพอใจดังนี้

3.1 ผลสัมฤทธิ์พุทธิพิสัย

คะแนนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย คือ 3.30 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 1.559 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย คือ 47.3 ส่วนคะแนนหลังเรียน มีค่าเฉลี่ย คือ 4.20 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 1.005 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย คือ 23.9 โดยสรุปผลสัมฤทธิ์ทางด้านผลสัมฤทธิ์พุทธิพิสัย

3.2 ผลสัมฤทธิ์จิตพิสัย

ผลการประเมินเรื่องจิตพิสัยจากผู้สอนพบว่า ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย 1/3 คิดเป็น 33.3 % และหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 2/3 คิดเป็น 66.6 % แสดงว่านักศึกษาผู้พิการทางการได้ยิน มีคะแนนจิตพิสัยเพิ่มขึ้น 33.3% หลังจากนักศึกษาผู้พิการทางการได้ยินได้เรียนรู้การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมจากนิทานชาดก ชุดทศชาติชาดก

3.3 ผลความพึงพอใจ

โดยความพึงพอใจของผู้เรียน ที่มีต่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ด้านรูปแบบบทเรียน และเว็บไซต์ ที่ค่าเฉลี่ย 3.10 คิดเป็นร้อยละ 28.42 C.V. รองลงมาคือด้านวิธีการเรียนการสอนที่ค่าเฉลี่ย 2.95 คิดเป็นร้อยละ 30.07 C.V. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 2.80 คิดเป็นร้อยละ 33.9 C.V. ด้านการนำเสนอเนื้อหาบทเรียนที่ค่าเฉลี่ย 2.70 คิดเป็นร้อยละ 32.02 C.V. และมีความพึงพอใจในภาพรวม ที่ค่าเฉลี่ย 2.89 คิดเป็นร้อยละ 14.99 C.V.

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่องการพัฒนาสื่อมัลติมีเดียเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมผ่านชาดกสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มีความสอดคล้องกับงานวิจัยต่างๆ ดังนี้

5.3.1 มีความสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องหลักธรรมในชาดกของ สหะโรจน์ กิตติมหาเจริญ (2545 : 19) วิจัยเรื่อง “แนวคิดเรื่องปัญญาในอรรถกถาชาดก” โดยศึกษาปัญญาในฐานะที่เป็นคำสอนสำคัญของอรรถกถาชาดกเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งการนำเสนอคำสอนเรื่องปัญญา และลักษณะเด่นของการนำเสนอปัญญาในอรรถกถาชาดกเรื่องต่าง ๆ

สายวรรณ น้อยนิมิต (2542 : 60) วิจัยเรื่อง “อรรถกถาชาดก : การศึกษาในฐานะวรรณคดีคำสอนและความสัมพันธ์กับวรรณคดีคำสอนเรื่องอื่น” โดยศึกษาคุณค่าและความสำคัญของอรรถกถาชาดกในฐานะที่เป็นวรรณคดีคำสอนของไทย และศึกษาความสัมพันธ์กับวรรณคดีคำสอนเรื่องอื่น พบว่าอรรถกถามีจุดมุ่งหมายเพื่อสอนคนทุกระดับ ไม่จำกัดเฉพาะเพศบรรพชิตเท่านั้น นอกจากอรรถกถาชาดกจะมีอิทธิพลต่อคำสอนไทยแล้ว อรรถกถาชาดกภาษาไทยยังเป็นวรรณคดีคำสอนของไทยเรื่องหนึ่งด้วย

สุภัค มหาวรรการ (2552 : 11) วิจัยเรื่อง “ความเปรียบเกี่ยวกับน้ำกับมรรคาสู่นิพพานในอรรถกถาชาดก” เพื่อแสดงให้เห็นความสำคัญของน้ำซึ่งล้วนแล้วแต่แสดงให้เห็นว่านิทานชาดกสามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการสอนแบบมัลติมีเดียได้

5.3.2 งานวิจัยเรื่องนี้มีผลสอดคล้องกับผลวิจัยของ วสันต์ สอนเขียว (2560 : 22) วิจัยเรื่องหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ระบบพิมพ์แบบต่างๆ และการนำไปใช้งานสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน ผลวิจัยพบว่า ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ การออกแบบและจัดทำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เพื่อคนพิการทางการได้ยิน เรื่อง กระบวนการพิมพ์ ด้วยการใช้ภาษามืออ่านได้บนคอมพิวเตอร์พกพา และนำไปทดสอบกับกลุ่มผู้ใช้งานในกลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน จำนวน 32 คน โดยทำการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับระบบการพิมพ์และการนำไปใช้ แล้วนำมาออกแบบและจัดทำเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ประกอบด้วยภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และกราฟิกต่างๆ ที่เป็นภาพเคลื่อนไหวภาษามือ และตัวสะกดนิ้วมือไทยภาษามือ ในการออกแบบเป็นหนังสือขนาดแนวตั้ง 768 x 1024 px และขนาดแนวนอน 1024 x 768 px ไฟล์นามสกุล .folio อ่านด้วยโปรแกรม Adobe Content Viewer เนื้อหาประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับการพิมพ์ ระบบการพิมพ์ หลักการพิมพ์ การนำไปใช้ คำศัพท์และแบบฝึกหัด ผลการศึกษาความพึงพอใจ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจรวมทุกด้านระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 0.77) เมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่าด้านองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.39$, S.D. = 0.75) รองลงมาด้านหนังสือและเทคนิคมัลติมีเดียอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.80) และด้านออกแบบอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.74) ด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมากเช่นกัน ($\bar{x} = 4.19$, S.D. = 0.76) และมานะ ประทีปพรศักดิ์ (2549 : 34) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดบทเรียนมัลติมีเดียเพื่อการสอนคนหูหนวกเรื่อง พุทธประวัติ ผลการวิจัยพบว่า การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเพื่อทำการ

พัฒนาและหาประสิทธิภาพชุดบทเรียนมัลติมีเดียเพื่อการสอนคนหูหนวก เรื่อง พุทธประวัติ ที่สามารถตอบสนองความต้องการและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนหูหนวก โดยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ คือ วิเคราะห์เนื้อหา กำหนดเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ นำไปใช้ในชั้นเรียนจำลองเพื่อหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้เรียนที่เป็นคนหูหนวก และสรุปเป็นเนื้อหาในบทเรียน สร้างแบบทดสอบ นำไปวิเคราะห์คุณภาพ ออกแบบเพื่อสร้างเป็นชุดบทเรียนมัลติมีเดีย แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาหูหนวกศึกษา วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 20 คน ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Samples) นำผลการทดลองที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของเมกยูแกนส์ (Meguigans) วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนการเรียน และหลังจากการเรียนผลการวิจัยพบว่า ชุดบทเรียนมัลติมีเดียเพื่อการสอนคนหูหนวก เรื่อง พุทธประวัติ มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 1.015 และคะแนนเฉลี่ยหลังการเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะได้จากงานวิจัยมีดังนี้

1. จากผลการศึกษาพบว่าหลักธรรมทั้งหมดในพระพุทธศาสนาถูกยกไว้มีนิทานชาดกและนิทานพุทธศาสนาต่าง ๆ รองรับไว้ เป็นหลักธรรมที่เป็นความจริงแท้เทียบได้กับหลักธรรมสากล แต่มีข้อจำกัดในการใช้คำและวัฒนธรรมประเพณีทางสังคมในสมัยพุทธกาลที่ทำให้ผู้น้อยไม่ศึกษาให้ลึกซึ่งอาจจะตีความผิดได้ จึงควรมีการปรับสำนวนภาษาให้ง่ายเพื่อใช้เป็นสื่อส่งเสริมจริยธรรมสำหรับเยาวชนในปัจจุบันส่วนหนึ่ง เพื่อให้คนรุ่นไม่ได้เรียนรู้หลักจริยธรรมสากลไปพร้อมกับหลักธรรมคำสอนทางพุทธศาสนา
2. จากผลการศึกษาพบว่าสำนวนเดิมและต้นฉบับของชาดกและนิทานพุทธศาสนาเดิมก็เป็นสิ่งที่มีคุณค่าทางวรรณคดี ปรัชญาศาสนา และประวัติศาสตร์ ทำให้สำนวนเก่าเดิมก็ควรเก็บไว้ให้ผู้ทรงความรู้คงแก่เรียนได้ใช้เป็นหลักฐานคำสอนทางพุทธศาสนาที่อาจจะตีความให้เข้ากับเหตุการณ์และปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันแล้วแต่การนำมาปรับใช้
3. จากการศึกษาพบว่า การปรับใช้นิทานชาดก และนิทานพุทธศาสนาต่าง ๆ สามารถปรับให้เข้ากับหลักจริยธรรมสากลได้ เพียงแต่หลักจริยธรรมสากลเป็นการมองโลกในด้านโลกียธรรมเป็นสำคัญ ส่วนในทางพุทธศาสนาถือว่าความจริงแท้แน่นอนอริยสัจ 4 คือความจริงในธรรมชาติ ซึ่งมีเป้าหมายสูงสุดคือนิพพานได้ให้ความสำคัญกับโลกุตรธรรมด้วย
4. จากการศึกษาพบว่า การจัดกิจกรรมสื่อการสอนที่เป็นบทบาทสมมติ สื่อมัลติมีเดียและชุดการสอนสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับนิทานชาดกหรือนิทานพุทธศาสนาต่าง ๆ อาจจะจำเป็นต้องสร้างเรื่องเก่าเล่าใหม่ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งลักษณะของนิทานดังกล่าวเป็นห้าประเภทได้แก่

- 1) นิทานพุทธศาสนาส่งเสริมศีลธรรมด้านการลดความรุนแรง
- 2) นิทานพุทธศาสนาส่งเสริมศีลธรรมด้านภูมิปัญญาในการดูแลตนเอง
- 3) นิทานพุทธศาสนาส่งเสริมศีลธรรมด้านความรับผิดชอบ
- 4) นิทานพุทธศาสนาส่งเสริมศีลธรรมด้านพลังการมองโลกแง่ดีและการสร้างกำลังใจให้ตนเอง
- 5) นิทานพุทธศาสนาส่งเสริมศีลธรรมด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางที่เหมาะสมในการสร้างสื่อการสอนและส่งเสริมจริยธรรมและคุณธรรม

5. จากการศึกษาพบว่าคำสอนของพุทธเจ้าเป็นความจริงแท้และสามารถเทียบได้กับหลักจริยธรรมสากล จึงน่าจะมีการศึกษาเปรียบเทียบคำสอนของพุทธศาสนากับหลักจริยธรรมสากลในงานวิจัยต่าง ๆ ให้ลึกซึ้งเป็นรูปธรรมยิ่งในลักษณะของงานวิจัยประเภทการสร้างนวัตกรรมใหม่

6. จากการศึกษาพบว่าการจัดกิจกรรมสื่อการสอนที่เป็นบทบาทสมมติ สื่อมัลติมีเดียและชุดการสอนสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับนิทานชาดกหรือนิทานพุทธศาสนาต่าง ๆ ซึ่งควรจะมีการค้นคว้าและทำวิจัยครั้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- มานะ ประทีปพรศักดิ์. (2549). *การพัฒนาชุดบทเรียนมัลติมีเดียเพื่อการสอนคนหูหนวกเรื่อง พุทธประวัติ*. วิทยาลัยนครราชสีมา สาขาวิชาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ภาควิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- วสันต์ สอนเขียว. (2560). *หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ระบบพิมพ์แบบต่างๆ และการนำไปใช้งานสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน*. กรุงเทพมหานคร: การสัมมนาวิชาการระดับชาติด้านคนพิการ ครั้งที่ 9.
- สหะโรจน์ กิตติมหาเจริญ. (2545). *แนวคิดเรื่องปัญญาในอรรถกถาชาดก*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวรรณคดีเปรียบเทียบ. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สายวรุณ น้อยนิมิตร. (2542). *อรรถกถาชาดก : การศึกษาในฐานวรรณคดีคำสอนของไทยและความสัมพันธ์กับวรรณคดีคำสอนเรื่องอื่น*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาภาษาไทย. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภัค มหาวรากร. (2552). *ความเปรียบเกี่ยวกับน้ำกับมรรคานุภาพในอรรถกถาชาดก*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาภาษาไทย. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.